

ЛЕГЕНДА ПРО СОННУ БАЛКУ

Знайдено серед пізніх нотаток
Дітриха Нікербокера

*Приємна земля і сонця спалах
У снах, які бачать заплющені очі.
Повітряні замки, що літають у хмарах,
Назавжди зникають літньої ночі.*
Джеймс Томсон “Замок нетерпимості”

У закутку однієї з тих просторих бухт, що заглиблюються в східний берег Гудзону, де річка роздається вшир, — у давні часи голландських мореплавців цю частину водойми називали Таппан-Зі, а перетинаючи її, завжди розсудливо згортали вітрила та молилися про захист святому Миколаю, — там розкинулося невеличке містечко, точніше сільський портик, який дехто називає Грінсбургом, хоча по-всюдно він відомий під назвою Таррі-таун. Свою назву поселення отримало ще в старі часи від сумлінних газдинь тутешнього краю через нестримну склонність їхніх чоловіків спровадити посиденьки в

сільській корчмі в базарні дні. Як би там не було, не можу поручитися за цей факт, а просто подаю інформацію задля того, щоб дотримуватися історичної достовірності. Неподалік від цього селища, десь так за дві милі, є невеличка долина або, швидше, балка, оточена високими пагорбами, яку можна назвати одним із найспокійніших місць у всьому світі. Нею протікає невеликий потічок, який тихо шепоче і заколисує. Випадковий свист перепілки або стукотіння дятла — майже єдині звуки, що порушують цей врівноважений спокій.

Пригадую, як в юності застрелив першу білку в цьому гайочку високих горіхових дерев, що затіняє один бік балки. Я блукав за здобиччю до полудня, коли вся природа перебувала в стані особливого спокою, і був вражений гуркотом своєї власної рушниці, який порушив суботній спокій навколо і багато разів повторився сердитим відлунням. Якщо я колись і захочу сховатися в якесь таке місце, куди можна втекти від цього світу і його суети, з мрією спокійно провести решту свого неспокійного життя, то не знаю нічого кращого за цю маленьку долину.

З огляду на спокій цього краю та своєрідний характер місцевих мешканців, котрі є нащадками перших голландських поселенців, ця віддалена місцина отримала назву Сонна Балка, а сільських хлопців з усієї околиці прозвали соннобалкунами. Дрімотна, мрійлива тамтешня атмосфера, здається, пронизувала все повітря довкола. Хтось переконує, що це місце зачарували вчені німецькі лікарі ще в перші дні свого поселення. А інші стверджують, що там справ-

ляв свої ритуали якийсь старий індіанський вождь, шаман і чародій свого племені. І відбувалося це ще до того, як цей край відкрив мореплавець Гендрик Гудзон. Проте це місце і досі перебуває під впливом якихось магічних сил, що тримають у напрузі всіх добрих людей, змушуючи їх жити в постійному маренні. Вони люблять всілякі незвичайні повір'я, періодично мають видіння, часто бачать дивні сни з минулого і чують музику та якісь голоси. Уся околиця насычена старовинними казками про примар і забобонами. Зірки та метеорипадають неподалік долини частіше, ніж у будь-якому іншому місці. І нічне жахіття у дев'ятикратному вияві вподобало цю місцину для своїх розваг.

А злий дух, який навідує цей зачарований край, вочевидь, є ватажком усього бісівського поріддя і з'являється в іпостасі Вершника без голови. Дехто подейкує, що це примара гессенського солдата¹, голову котрому відірвало гарматне ядро в одній із безіменних битв у часи Війни за незалежність, і люди бачили, як він немов летів на крилах вітру в темряві ночі. Привид не обмежувався цією долиною, іноді з'являвся і на сусідніх шляхах, особливо неподалік церкви. Дехто ж із найавторитетніших місцевих істориків, котрі були вкрай обережні, збираючи та сортуючи факти про це явище, стверджує, що тіло кавалериста й справді було поховане біля церкви, а почвара завжди повертається на місце своєї битви, проносячись мов нічний вихор, і що швидкість, з

¹ Гессенські солдати — німецькі найманці, котрі брали участь у Війні за незалежність США. (Тут і далі — прим. пер.)

якою вона іноді мчить уздовж долини, як опівнічна блискавка, пов'язана із запізненням і необхідністю повернутися на церковний цвінттар ще до світанку.

Такий загальний зміст старовинної легенди, яка лягла в основу переказів, поширеніх у цьому царстві тіней. А примару у кожній домівці краю знають як Вершника без голови із Сонної Балки.

Примітно, що згадана мною схильність до надприродного не обмежується лише тубільним населенням долини, вона непомітно захоплює кожного, хто там оселяється на якийсь час. Навіть тверезі та розважливі, наскільки це можливо, вступаючи в сонне царство, через доволі короткий проміжок часу, надихавшись тутешнього своєрідного повітря, починають марити, мріяти та бачити видива.

Згадую про це миролюбне місце з найкращими враженнями, адже саме в таких маленьких відсталих голландських долинах, які трапляються у розлогому штаті Нью-Йорк, і населення, і звичаї, і традиції залишаються незмінними, а великий потік мігрантів і нововведень, які спричиняють такі разючі зміни в інших частинах цієї неспокійної країни, зовсім не обходить місцевих мешканців. Долини ці — немов маленькі заводі зі стоячою водою поблизу стрімких потоків, озерця де можна побачити соломинку чи бульку, що спокійнісінько хитаються, немов на якорі, або повільно кружляють у своїй іграшковій гавані, не порушуючи поспіху течії струмка. Хоча й минуло багато років відтоді, коли я вештався в сонячних відблисках Сонної Балки, досі себе запитую, чи не доведеться мені застати ті самі дерева і ті самі сім'ї на тому самому етапі життя у своєму захищенному лоні?